

INFORME SOBRE LA NECESSITAT DE CONTRACTAR ELS TREBALLS DE TRACTAMENT ARXIVÍSTIC DE DIVERSOS FONS DOCUMENTALS DIPOSITATS ALS ARXIS HISTÒRICS DE GIRONA, LLEIDA I TARRAGONA

A - Marc legal

Una de les tasques pròpies de la Direcció General del Patrimoni Cultural, en matèria d'arxius, és la preservació del patrimoni documental de Catalunya. Per donar compliment als preceptes de la llei en relació a la conservació i preservació del patrimoni documental català, la Direcció General del Patrimoni Cultural (Servei de Coordinació de la Xarxa d'Arxius Comarcals) dirigeix i coordina la Xarxa d'Arxius Comarcals de Catalunya:

Llei 10/2001 d'arxius i gestió de documents. Art. 29

La Xarxa d'Arxius Comarcals s'organitza com un conjunt d'arxius d'àmbit comarcal que actuen d'una manera coordinada per garantir el compliment dels objectius d'aquesta llei en tot el territori i fer possible l'aplicació dels principis de provenença i territorialitat en el tractament dels documents i en l'accés d'aquests.

La direcció, l'impuls i la coordinació de la Xarxa d'Arxius Comarcals són competència del Departament de Cultura el qual, amb aquest objecte, pot elaborar programes comuns als arxius de la Xarxa, establir directrius sobre l'execució i controlar-ne l'aplicació.

El Departament de Cultura ha de prestar suport tècnic i organitzatiu als arxius que conformen la Xarxa d'Arxius Comarcals perquè puguin accomplir llurs funcions.

B - Objecte.

Els arxius històrics de Girona, Tarragona i Lleida acumulen més de 27.000 metres lineals de documentació des del segle XI fins l'actualitzat. Aquest volum documental requereix, no obstant, un tractament específic important, tant en els fons ja existents en els arxius com en aquells que s'han ingressat recentment. Aquestes accions suposen una tasca important de dedicació del personal dels arxius i impacten sobre el conjunt dels fons, públics i privats, amb gairebé 1.000 anys d'història.

Tanmateix, els serveis i productes que ofereixen els arxius esmentats, a ciutadans i administracions, fan del tot impossible mantenir un ritme de tractament documental que garanteixi una correcta gestió i difusió dels fons. Entre els arxius històrics de Girona, Lleida i Tarragona serveixen més de 80.000 unitats documentals als usuaris i realitzen uns 5.000 préstecs de documents a les administracions públiques. Des del punt de vista de la difusió cultural, impulsen més de 70 activitats amb impacte directe sobre uns 2.800

ciutadans, a banda de l'assistència directa a les administracions públiques, Generalitat, municipis i consells comarcals, en la gestió dels respectius arxius.

Tanmateix, el nombre de personal de plantilla disponible als arxius objecte d'aquesta licitació és del tot insuficient per poder portar endavant, amb la dedicació necessària, el tractament arxivístic de la documentació pendent d'inventariar.

Per aquest motiu, i atès que no es pot considerar l'opció d'incrementar les plantilles, el suport extern en tasques de tractament documental ha de millorar l'accés i difusió dels fons documentals, públics i privats. Aquests treballs de tractament arxivístic permetran augmentar la informació disponible de l'arxiu i la seva difusió i accés.

C - Interès dels fons documentals.

Els fons proposats per a cada arxiu històric representen un valor important pels investigadors i historiadors i han estat valorats amb les direccions dels tres arxius.

D - Breu descripció.

Fons «Diari Los Sitios de Gerona»

Dates extremes:

1942-1984

Volum i suport:

Paper, 84 m

L'any 1982 la legislació va permetre l'alienació —privatització— dels drets i béns de les empreses integrades al MCSE; es preveia el manteniment de la propietat dels fons documentals d'aquestes a favor de l'estat espanyol, el qual, al seu torn, els va ingressar als arxius històrics provincials d'arreu. El fons documental del diari Los Sitios de Gerona va ingressar a l'Arxiu Històric de Girona el 3 de maig de 1985.

El seu estat actual de descripció contempla l'existència d'un inventari (relació sumària del contingut de les unitats d'instal·lació, en paper), llevat de la sèrie de correspondència, descrita l'any 2011 a nivell de catàleg, del qual, a més de la seva versió impresa, és consultable a través del programa GIAC i de la seva versió web (Arxius en Línia).

Seria molt convenient, doncs, abordar totes les fases del tractament arxivístic d'aquest fons per tal de tenir-lo perfectament catalogat i a l'abast dels investigadors.

Tal com s'exposa a continuació, a partir d'aquesta màxima, es poden observar algunes especificacions segons cada fons.

Fons Col·lecció fotogràfica dels Serveis Territorials de Joventut a Girona

Cronologia 1982-1998, 2001

La col·lecció fotogràfica que es proposa de sotmetre, principalment, a tasques de descripció arxivística està formada, principalment, per nombrosos reportatges dels camps de treball d'estiu organitzats per la Representació Territorial de Joventut a Girona. Son la plasmació evident de l'activitat de la Direcció General de Joventut a la demarcació de Girona i, més enllà d'això, la informació que proporcionen aquests reportatges té un grau notable d'interès per les actuacions realitzades quant a la conservació del patrimoni arquitectònic, paisatgístic i natural d'un gran nombre de llocs de les comarques gironines. Volum 8.139 unitats (2.105 positius, 2.144 diapositives i 3.890 negatius).

Arxiu Històric de Lleida

Entre els fons que es conserven a l'Arxiu hi han els de tipus judicial, com són el Jutjat de 1a Instància i Instrucció núm. 1 de Lleida (1893 – 1987) i el Jutjat de Districte núm. 1 de Lleida (1927-1990), tots dos fons tancats.

La documentació judicial recull, des de sempre, el relat dels fets que han provocat un conflicte o la transgressió d'allò que el poder establert ha dictat i fixat com a norma a seguir. És per això que és tan rica en informació sobre l'entorn geogràfic, econòmic, social i històric del moment en el que es produeixen els fets. Molts d'aquests documents són declaracions orals dels implicats, de testimonis i pèrits, són autèntica història oral amb la importància de la immediatesa. Per aquesta raó els fons judicials de qualsevol temps i jurisdicció són tan importants per comprendre la microhistòria dels territoris propers perquè el relat és de quotidianitat i de costum, però també de peculiaritats i de canvis.

Jutjat de 1a Instància i Instrucció núm. 1 de Lleida 1893-1987 162,2 m

Llibres de registre de sumaris i altres, apel·lacions civils, apel·lacions judicis de faltes, contraban i defraudació, diligències indeterminades i preparatòries, diligències prèvies, expedients governatius, expedients provisió de places (Justícia municipal), judicis civils, llibres registre d'actes de possessió i cessament, i procediments orals i sumaris.

Jutjat de Districte núm. 1 de Lleida 1927-1990 87,9 m

Llibres de registre, judicis de faltes i judicis civils

Jutjat Municipal núm. 1 de Lleida 1930-1986 93,7 m

Llibres de registre de jurisdicció civil i penal, administrativa i governatius, judicis de faltes i judicis civils, judicis de cognició, etc.

Atès que d'aquests fons només disposem de la relació de transferència que es va presentar en el moment del trasllat des de l'Arxiu de l'Audiència i Jutjats de Lleida, i vist l'interès de la documentació judicial per a la recerca històrica, es proposa el tractament d'aquests fons judicials.

Arxiu Històric de Tarragona

Fons a tractar: Fons de la Delegació Provincial d'Hisenda de Tarragona (1850-1995)

El fons de la Delegació Provincial d'Hisenda de Tarragona es, juntament al del Govern Civil, un dels més voluminosos i consultats de l'arxiu; el seu àmbit d'informació d'abast provincial el constitueix com una eina fonamental per a l'estudi de la realitat econòmica de la demarcació de Tarragona en el seu conjunt i, específicament, de cada una de les poblacions de la integren. Així doncs, tenir-lo en bones condicions de conservació es una de les prioritats de l'arxiu i, disposar d'un instrument de descripció que permeti l'accés total al seu contingut, ha de ser també un dels objectius preferents.

Enric Cobo i Barri
Cap del Servei de Coordinació
de la Xarxa d'Arxius Comarcals